

Souhrnná teritoriální informace:

Brunej

Zastupitelský úřad 25. 4. 2024 9:17

Brunei Darussalam nabízí investorům stabilní politické prostředí, velmi dobrou infrastrukturu, vzdělanou pracovní sílu a kapitálově velmi silnou ekonomiku otevřenou zahraničním investicím. Tradičně se také s ohledem na jmenované silné stránky prezentuje jako Hub of ASEAN. Aktuální Strategie Wawasan Brunei 2035 (silně provázaná na Agendu OSN 2030) kromě obecných cílů rozvoje (zvyšování vzdělanosti, kvality života a posílení dynamiky i udržitelnosti hospodářství) stanovuje prioritní investiční oblasti tedy: olejářský a plynárenský průmysl, ICT, služby, gastronomický a turistický průmysl. V žebříčku Doing Business zaujímá 66. příčku, čímž si stojí komparativně lépe než sousední Indonésie (73) nebo Filipíny (95). Tlak rostoucí inflace v roce 2022 byl zbrzděn tradiční dotační politikou a zafixovaným brunejským dolarem vůči singapurskému dolaru. Očekává se návrat k růstu HDP opřený o ropný a plynárenský průmysl, rovněž v důsledku proběhlých investic do zpracovatelské části. Zpracovatelský průmysl je v Bruneji také nyní posílen otevřením několika komplexů na výrobu močovinných hnojiv. O významu ropného a plynárenského sektoru svědčí i systemizační změny. V květnu 2022 zaniklo Ministerstvo energetiky a stalo se nově součástí kanceláře předsedy vlády, kde bude portfolio pod přímým dohledem sultána. Veškeré rozhodovací pravomoci tedy zůstanou i nadále v rukou sultána a korunního prince.

Dle prognóz poroste brunejská ekonomika v roce 2024 tempem 3 % a růst HDP bude opřen o vývoz surové ropy, LNG a rafinovaných petrochemických výrobků. Reálné HDP však zůstane pod úrovní před pandemií. Větší ekonomickou váhu bude mít výroba methanolu, různých druhů hnojiv v nových závodech, ale i rybolov (soukromých rybářů v menším měřítku) a akvakultura (zejména pak chov krevet). Propad zaznamenal stavební sektor, a totiž v důsledku odlivu zahraničních pracovníků během pandemie C-19. Jakkoliv byl tento faktor prakticky definitivně potlačen, obnovení aktivity v této oblasti může trvat i roky. Brunejský monarcha připomněl v novoročním proslovu 2024 mimojiné oslavujícím 40 let nezávislosti sultanátu úspěchy brunejského hospodářství, které navíc přiznává nejen společnému úsilí ale i Alláhově ochraně. Právě islámský charakter hospodářství jsou potenciální obchodníci a investoři nuceni zohledňovat, tím spíše v kontextu nových ustanovení vycházejících z principů islámského přístupu k financím, kdy se BN dlouhodobě chlubí vynikajícími výsledky v ukazatelích aplikace islámských principů ve finančním a bankovním sektoru. Hospodářský růst příštího období se bude velkou měrou opírat o domácí spotřebu a stávající zahraniční investiční projekty.

Základní údaje	
Hlavní město	Bandar Seri Begawan
Počet obyvatel	449 002
Jazyk	malajština
Náboženství	islám
Státní zřízení	absolutní monarchie
Hlava státu	Sultán Hassanal Bolkiah
Hlava vlády	Sultán Hassanal Bolkiah
Název měny	brunejský dolar BND
Cestování	
Časový posun	+6/+7 SEČ dle letního/zimního času
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Jaroslav Doleček
Ekonomický úsek	Alena Štojdlová
Konzulární úsek	neobsazeno
CzechTrade	Ivan Kameník
Czechinvest	neobsazeno
Ekonomika	
2023	
Nominální HDP (mld. USD)	18,86
Hospodářský růst (%)	0,4
Inflace (%)	0,36
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Brunej Darussalam, Negara Brunei Darussalam (malajsky), Brunei Darussalam (anglicky)

V čele země stojí sultán Haji Hassanal Bolkiah, celým jménem: HIS MAJESTY SULTAN HAJI HASSANAL BOLKIAH MU'IZZADDIN WADDAULAH IBNI AL-MARHUM SULTAN HAJI OMAR 'ALI SAIFUDDIEN SA'ADUL KHAIRI WADDIEN, SULTAN AND YANG DI-PERTUAN OF NEGARA BRUNEI DARUSSALAM.

Premiérem, a ministrem klíčových rezortů je sám sultán. Ostatní členové kabinetu jsou de facto úředníci sultána, kteří ve svých funkcích setrvávají většinou poměrně delší období. Jediná vládní strana, a také jediná vůbec registrovaná politická strana, Parti Pembrangunan není aktivní. Absolutní moc sultána je neotřesitelná a nezpochybňovaná. Panovník je uznáván a velmi oblíben, i proto, že zajišťuje obyvatelům vysoký životní standard. Jedinou politickou proměnnou spojenou s vizí změny tak představuje věk panovníka. Od 90. let také narůstají národně-ideologické tendence směrem k zavedení malajské islámské monarchie.

Složení vlády:

Náměstci sultána: Riza Yunos, Sufian Sabtu

Nejvyšší státní zástupce: Nor Hashimah

Kultura, mládež a sport: Nazmi Mohammad

Rozvoj: Juanda Abdul Rashid

Vzdělání: Romaizah Salleh

Odbor energetiky kanceláře premiéra: Awang Azmi bin Hanifah (ministerstvo energetiky bylo zrušeno v roce 2023 a převedeno pod správu kanceláře předsedy vlády)

Finance: Hassanal Bolkiah

Zahraniční vztahy a obchod: Hassanal Bolkiah

Zdravotnictví: Isham Jafar

Vnitro: Ahmaddin Abdul Rahman

Primární zdroje a turismus: Abdul Manaf Metussin

Náboženské záležitosti: Badaruddin Othman

1.2 Zahraniční politika země

Brunej se v zahraničně politické oblasti soustředí na své nejbližší sousedy, zejména na Malajsii, Singapur a další státy uskupení ASEAN, jehož je země členem. Brunej prohloubil své vztahy se zeměmi ASEAN podpisem největší regionální obchodní dohody známé pod zkratkou RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) v listopadu 2020 (s platností od ledna 2022). Význam Sultanátu pro ASEAN je pozorovatelné v založení Centra pro klimatickou změnu ASEAN se sídlem právě v hlavním městě Bruneje. Země tak bude centrem formulace společných klimatických politik, povede také výzkum a rozvoj v této oblasti, a to za přispění USA a agencí OSN. Blízké vztahy s Malajsií potvrdila návštěva malajského premiéra Ismaila Sabri Yaakoba, která se týkala především výstavby dálnice Trans-Borneo na spojnici mezi Malajsií a Brunejí, která započne v roce 2023. Brunej také udržuje na výsost diplomatické vztahy s Čínou, a to zejména ve vztahu k námořním nárokům Číny v Jihočínském moři. Jednání vyústila pro Brunej pozitivně, a totiž alokací čínské investice ve výši 13,7 mld. USD v podobě petrochemického závodu Hengyi. Na jeho rozvoji se stále pracuje a projekt bude dokončen v roce 2023. Ve vztahu k velmocem má Sultanát Brunej tradiční politický vektor na USA, který aktuálně balancuje posilujícím rozvojem vztahů s Čínou. Z evropských zemí má bližší vztahy zejména se zeměmi těžbařských konglomerátů, které operují na brunejských nalezištích. S Velkou Británií a USA pak Brunej pravidelně pořádá vojenská cvičení. Vztah Bruneje a Indie stojí na bezpečnostních zárukách, které Indie poskytuje mladšímu bratrovi. V bezpečnostním rozměru drží Sultanát Brunej prozápadní pozici, která se také projevila při hlasování na půdě Valného shromáždění OSN o rezoluci odsuzující ruskou invazi na Ukrajině, ke které se Sultanát Brunej připojil.

1.3 Obyvatelstvo

449 002 obyvatel (2022)

150 000 obyvatel žije ve hlavním městě

72,2 obyvatel./km²

0,8 % průměrný roční přírůstek (2022)

národnostní složení: Malajci 66,3 %, Číňané 11,2 %, původní domorodé obyvatelstvo 3,4 %, ostatní 19.1 % náboženské složení: muslimové 66 %, buddhisté 13 %, křesťané 10 %, nevěřící 7 % a ostatní 4 %

Oficiálním jazykem je bahasa melayu. Domluvit se lze také anglicky a čínskými dialekty.

Počet produktivního obyvatelstva (cca. 200 000 obyvatel) se během koronakrize snížil v důsledku odchodu řady zahraničních pracovníků, zejména pak působících na nižších pozicích. V souvislosti s touto skutečností zavedla vláda program iReady, který místním bez univerzitního vzdělání nabízí rekvalifikace a navyšování kvalifikace, aby tak zajistila vhodné pracovníky pro neobsazené pozice. V důsledku rozvolnění hygienických opatření lze očekávat postupný návrat zahraniční pracovní síly do země v průběhu tohoto roku.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Brunejské hospodářství je zdrojově orientováno a růst je tažen exportem zkapalněného zemního plynu a surové ropy převážně na asijské trhy. Postupně se pracuje na diverzifikaci hospodářství cestou rozšiřování zpracovatelských downstreamových aktivit, které nyní představuje především čínská investice do petrochemického závodu Hengyi. Brunejská politika je dlouhodobě stabilní a předvídatelná, což je definováno jednoznačně koncentrovanou mocí v rukou sultána Hassanala Bolkiaha. Nově s ohledem na věk dříve jmenovaného se postupně prosazuje korunní princ Billah, který sultána později zřejmě nahradí. Reálné HDP roste po kovidovém výpadku mírným tempem, které je udáváno případnými nárazovými investicemi. Mimo petrochemický závod na něj má vliv i rozvoj přístavů a návazné aktivity. Přebytek běžného účtu je dán cenami hlavních komodit na světových trzích, jakékoliv sekundární příjmy jsou v zásadě deficitní. Brunejský sultanát sice usiluje o rozvoj ekoturismu s ohledem na sousední státy, které do této sféry začaly investovat daleko dříve, stejně jako na konzervativní náboženský charakter země, však nemůže očekávat větší úspěchy. Jakkoliv je země v zásadě označována za nedemokratickou, s ohledem na dobré vztahy s USA a sociálně orientovaný přístup sultána k širším vrstvám společnosti, respektive vhodnou redistribucí veřejných prostředků do služeb, které jsou netypicky poskytovány zdarma, není Brunejský sultanát na mezinárodní scéně příliš kritizován a dopady nízkého indexu demokracie se neodráží ani do hospodářských výsledků.

Státem vcelku úspěšně řízená ekonomika vykazuje slušné výsledky (mezi první desítkou zemí dle GDP na hlavu), ze kterých těží celá společnost formou různých dotací a subvencí, kdy z pohledu obchodu z druhé strany nepředstavuje konkurenční prostředí. Snad v kontextu postkovidové rekonstrukce a z ní plynoucího zpomalení růstu zavedl v loňském roce sultanát penzijní reformu a poprvé v historii i minimální mzdu. V nadcházejícím roce 2024 se očekává menší kontrakce růstu při zachování politické stability zosobněné sultánem Haji Hassanal Bolkiah (nom.), který má současně přímý vliv na klíčové rezorty financí, zahraničí a obrany, zatímco jeho syn korunní princ Billah má přímý vliv na kabinet premiéra a bezpečnostní složky.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	-1,59	-1,63	0,4	3,1	3
HDP/obyv. (USD/PPP)	66344,23	69300	71520	75100	78350
Inflace (%)	1,74	3,68	0,36	1,1	0,9
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Import zboží (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	2,68	5,154	3,4	2,3	1,2
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	0,45	0,45	0,45	0,46	0,46
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Brunej spravuje veřejné finance primárně ze zdrojů plynoucích z těžby ropy. Nikoliv všechny tyto zisky však jsou evidovány jako příjmy státního rozpočtu. Přebytky generované ropným sektorem byly v minulosti ukládány do zvláštního fondu. Naopak v letech, kdy zemi zasáhl propad cen ropy, byl rozpočet z těchto zdrojů dotován. Paralelně pak existuje soukromé bohatství sultána, které je možné chápat jako další kapitálovou součást státu. Tuzemská výroba země je marginální a většinu spotřebního zboží země dováží. V důsledku exportu ropy je nicméně saldo zahraničního obchodu trvale pozitivní. Tlak rostoucí inflace v roce 2022 byl zbrzděn tradiční dotační politikou a zafixovaným brunejským dolarem vůči singapurskému dolaru. Očekává se návrat k růstu HDP opřený o ropný a plynárenský průmysl, rovněž v důsledku proběhlých investic do zpracovatelské části. O významu tohoto sektoru svědčí i systemizační změny, kterou v květnu 2022 zaniklo Ministerstvo energetiky a stalo se nově součástí kanceláře předsedy vlády, kde bude portfolio pod dohledem sultána. Veškeré rozhodovací pravomoci zůstanou i nadále v rukou sultána a korunního prince. WB pak zemi chválí za zlepšení vymahatelnosti smluvního práva díky povinnému uveřejňování finančních výsledků, a také za zlepšení mechanismu řešení insolvence, kdy jsou věřitelé více zapojováni do insolvenčního řízení. Prognóza do příštích let poukazuje na pokračující politickou stabilitu opřenou o autokratickou vládu sultána Hassanal B. Mu'izzaddina. V hospodářské politice lze očekávat alespoň snahy o prohloubení reform směřem k diverzifikaci a odklonu od dominantního olejařsko-plynárenského průmyslu. Právě výstupy tohoto průmyslu budou i nadále základním státním příjmem odvislým od světových cen komodit.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2,3
Veřejný dluh (% HDP)	N/A
Bilance běžného účtu (mld. USD)	1,5
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

2.3 Bankovní systém

Úlohu centrální banky vykonává **Monetary Authority of Brunei Darussalam** která se v roce 2011 transformovala z Brunei Currency and Monetary Board, respektive Brunei Currency Board, které naplnily svůj účel administrace přechodu od bývalé post koloniální měnové unie s Malajsií a Singapurem. Se Singapurem nadále udržuje Brunej měnovou paritu.

Brunejský bankovní systém zahrnuje **9 bank**, většina z nich jsou pobočky zahraničních bank.

Seznam bank:

- 1 Baiduri Bank Berhad
- 1 Islamic Bank of Brunei Berhad
- 1 Citibank
- 1 Malayan Banking Berhad
- 1 Development Bank of Brunei Berhad
- 1 Overseas Union Bank
- 1 Hongkong Bank
- 1 Standard Chartered Bank
- 1 Sime Bank Berhad

2.4 Daňový systém

Brunej je specifické ekonomické prostředí financované příjmy z těžby ropy a plynu. Neuplatňuje většinu klasických daní známých z jiných zemí, respektive drží nulové vývozní, prodejní, výrobní daně a daně ze mzdy. Jednotlivci – fyzické osoby nedaní své příjmy. Stejně tak výhradní vlastníci a partneři firem nemusí zdaňovat své příjmy. Dočasné makroekonomické těžkosti způsobené výkyvy světových cen nicméně vedou v zemi k úvahám o možném zavedení některých daní, především DPH. Pouze firmy, tj. právnické osoby registrované v Bruneji, musí zdaňovat své příjmy. Příjmy z operací v těžebním průmyslu podléhají zvláštní legislativě a vyššímu daňovému zatížení. Naopak pro malé a střední podniky existuje řada úlev snižující daňovou povinnost jak v prvních letech po založení, tak i později úměrně jejich zisku. Brunej má dohodu o zamezení dvojího zdanění s 20 zeměmi Commonwealthu včetně Velké Británie. Jejich seznam uvádí Ministerstvo financí Sultanátu Brunej.

Korporátní daň činí 18,5 % a je progresivní dle příjmů:

- 1 25 % prvních 100 000 BND stanovitelného příjmu je zdaněno základní mírou 18,5 %
- 1 50 % dalších 150 000 BND stanovitelného příjmu je zdaněno mírou 18,5 %
- 1 další stanovitelné příjmy jsou zdaněny znovu mírou 18,5 %
- 1 veškeré aktivity v olejářském a plynářském sektoru jsou daněny mírou 55 %

V případě reexportu lze žádat výjimku z korporátní daně a nahradit ji zvýhodněnou vývozní celní sazbou ve výši 1 %.

Nerezidenti (jednotlivci, korporace) také platí srážkovou daň z úroků ve výši 2,5 %, 10 % z honoráře a 10 % z poskytnutých technických služeb. Za rezidenty jsou považováni ti, kteří v zemi pobývají či vykonávají profesní činnost v době 183 po sobě jdoucích dní. Taktéž se uplatňuje daň ve výši 12 % na stavební projekty s výjimkou těch v lokalitě Bandar Seri Begawan.

Zaměstnavatel taktéž povinně odvádí 5 % platu !brunejského zaměstnance na sociální a zdravotní pojištění, k čemuž se přidává dalších 3,5 % na odvod do separátního penzijního fondu. Nově byla také zavedena minimální mzda, čisté minimum bylo stanoveno na 500 BND, resp. 2,62 BND za hodinu.

Finanční uzávěrka a daňové přiznání musí být řádně a včas zadány do elektronického systému STARS pod hrozbou pokuty či odnětí svobody v řádu 12 měsíců.

Detailnější popis daňového systému najdete v reportu Deloitte Tax Guide

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Český vývoz do Sultanátu Brunej je svým objemem dosud spíše zanedbatelný. Výhledově se však otevírají nově příležitosti ve spolupráci s místní armádou a dalšími bezpečnostními složkami. Podporu českému exportu může poskytnout Česko-singapurská obchodní komora a do budoucna zamýšlený Honorární konzulát.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,04	0,02	0,05	0,11	0,02
Export do ČR (mld. CZK)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,04	-0,02	-0,05	-0,11	-0,02

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	12,90	51,60
747	Kohouty, ventily aj. armatury pro potrubí, kotle ap.	2,54	10,16
741	Zařízení k ohřevu a chlazení a jejich díly j. n.	2,45	9,80
874	Přístroje měřicí, kontrolní, analyzační, řídicí j. n.	1,47	5,88
048	Výrobky z obilnin, z mouky, ze škrobu z ovoce a zeleniny	1,00	4,00

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
841	Oděvy a prádlo pánské, chlapecké (ne pletené, háčk.)	0,83	1,65
842	Oděvy a prádlo dámské, dívčí (ne pletené, háčkované)	0,58	1,16
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	0,16	0,32
844	Oděvy a prádlo dámské, dívčí pletené, háčkované	0,08	0,16
845	Součásti oděvní z materiálu textilního i pletené ap.	0,08	0,16

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Z hlediska evropského vývozu patří BN mezi méně významné partnery na 154. místě, přesto evropský vývoz tvořený převážně klíčovými dopravními prostředky, strojírenskými výrobky a výrobky chemického odvětví tamtéž v roce 2022 opět mírně vzrostl, trend však v roce 2023 nebyl udržen.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	331,22	147,30	141,51	156,32	132,49
Export do EU (mil. EUR)	2,84	5,55	2,82	39,88	3,18
Saldo s EU (mil. EUR)	-328,38	-141,75	-138,69	-116,44	-129,31

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Sultanát Brunej obchoduje především s velkými hráči svého regionu - Japonskem, ČLR a Austrálií. Významné dovozy do země přichází ze SAE, Malajsie a opět ČLR.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	-2,84	-5,55	N/A	N/A	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Ekonomika Sultanátu Brunej je otevřená přímým zahraničním investicím a po dlouhodobé závislosti na vývozu ropy a zemního plynu se začíná pomalu diverzifikovat. Investiční příležitosti v zemi jsou definovány vládními plány rozvoje stejně jako spotřebitelskou poptávkou. PZI jsou zde klíčové nejen z hlediska ekonomického, ale především z hlediska technologického rozvoje. Na podporu přílivu zahraničních investic připravil Brunej řadu investičních pobídek, které lze žádat skrze Ministerstvo energetiky, Ministersku práce a průmyslu, či Ministerstvo financí, pod které spadá **Rada pro ekonomický rozvoj Bruneje / BEDB**. BEDB byla založena v roce 2001 a má za úkol propagovat Sultanát Brunej jako investiční destinaci, a pomoci tak zemi odklonit se od olejářského a plynárenského průmyslu, ať cestou tuzemských či zahraničních investic. Agentura se tak soustředí na 4 oblasti: přilákat investice, posílit tuzemské podniky, zlepšit R&D a inovace, a realizaci infrastrukturních projektů.

Za perspektivní obory z hlediska investic byly určeny: zemědělství, ICT, služby, a přírodní vědy. Zejména v oblasti digitalizace lze pozorovat snahu o zefektivnění telekomunikační sítě a digitalizace finančních služeb. Tradičními investičně perspektivními oblastmi tak zůstávají olejářský a plynárenský průmysl, letectví, stavebnictví, obrana, zdravotnické vybavení a pomůcky, franšizy zaměřené na gastronomické služby. V rámci zemědělského sektoru se v zemi nově klade důraz na akvakulturu a zpracovatelský průmysl.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

V současnosti neexistuje bilaterální smluvní základna EU-Brunej. V tuto chvíli se stále vedou jednání o Partnership and Cooperation Agreement (PCA). PCA upravuje doložku nejvyšších výhod pro export, import, tranzit, skladování, poplatky za zboží a služby. Obě strany mají zájem na plné implementaci principu svobodného přístupu na trh. Dohody o volném obchodu (FTA) chce EU prozatím vyjednávat s jednotlivými členy ASEAN, poté co bylo v r. 2009 zastaveno vyjednávání FTA ve formátu EU – ASEAN. **Předpokladem posunu v otázce FTA je uzavření Dohody o partnerství a spolupráci (PCA) s dotčenou zemí.** Zahájení vyjednávání PCA mezi EU a Brunejí oznámili Vysoká představitelka EU C. Ashton a sultán Hassanal Bolkiah 26. dubna 2012 na setkání ministrů EU a sdružení ASEAN v Bruneji.

Smlouvy s ČR

V současnosti neexistuje smluvní základna.

Mimo výše uvedené se Brunej soustředil především na sousední státy. Ratifikoval tak RCEP stejně jako ostatní členi ASEANu s pár výjimkami. Brunej dosud neratifikoval CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement on Trans-Pacific Partnership), US administrativně zařazuje Sultanát Brunej do svého mechanismu Indo-pacifického hospodářského rámce prosperity (IPEF) a bude s Brunejí jakož i s ostatními 14 státy Indopacifiku jednat o konkrétních cílech spolupráce.

3.4 Rozvojová spolupráce

Sultanát Brunej není příjemcem rozvojové pomoci. Ve smyslu diverzifikace a modernizace brunejského hospodářství je na straně brunejské vlády čilý zájem o projekty technické asistence a projekty průmyslového rozvoje. Vzhledem k vysokému HDP země však většina dostupných rozvojových nástrojů alokování prostředků neumožňuje. V širším pojetí rozvojové spolupráce lze zvažovat témata spjatá s environmentálními otázkami na expertní úrovni, ve smyslu odborné asistence při formulování politik, společného výzkumu a vývoje, spolupráce univerzit či mezinárodní síťování občanského sektoru se zaměřením na ekologii. Během indonéského předsednictví skupiny ASEAN se zformovala ostrovní aliance Borneo Economic Community mezi MY, IDN a BN, která poslouží jako byznysová platforma podniků se zájmem rozvíjet ostrov Borneo. Během zářijového zasedání se členové shodli, že megaprojekt indonéského nového hlavního města IKN bude základním centrem růstu a vytvořili joint task force pro koordinaci spolupráce hospodářského rozvoje s důrazem na zelenou ekonomiku a udržitelnost. BN bylo také v roce 2023 zvoleno za **Centrum ASEANu pro boj s klimatickou změnou**, právě v Darussalam se odteď budou koordinovat klimatické politiky členů ASEANu. V novoročním proslovu sultána zazněl závazek monarchie plnit svůj příspěvek globálnímu boji s klimatickou změnou vycházející z Národní klimatické politiky BN 2020. Ta uvažuje řadu negativních dopadů klimatické změny na stav oceánů, zdraví i biodiverzitu a předkládá 10 základních cílů pro horizontu roku 2035 (snížit průmyslové emise, elektrifikovat vozovou flotilu, zavést OZE, uhlíkové clo, účtování uhlíkové spotřeby, omezit skládkování, zvýšit kapacitu resilience a adaptace, dále v duchu známých mezinárodně zaváděných cílů). Klimatická agenda v souladu s celosvětovými trendy i v BN nabírá na významu, což dokládá historicky první účast sultána na zasedání klimatického panelu COP28 v Dubaji.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Hospodářský model Sultanátu Brunej je silně závislý na vývozu ropy a jejích derivátech, proto se ostatně nejvíce obchodních příležitostí koncentruje právě v olejářském a plynářském sektoru. Nevyvážený a zároveň neudržitelný hospodářský model se nyní v rámci **Strategie Wawasan Brunei 2035** (silně provázaná na Agendu OSN 2030) kromě obecných cílů rozvoje (zvyšování vzdělanosti, kvality života a posílení dynamiky i udržitelnosti hospodářství) snaží diverzifikovat stanovením prioritních investičních oblastí tedy: **olejářský a plynářský průmysl, ICT, služby, gastronomický a turistický průmysl**. Obchodně se angažovat v Sultanátu Brunej obnáší také řadu cest do regionu, jejichž realizace může být složitá z důvodu omezené konektivity včetně nízké frekvence letů, vleklé poznávání obchodního partnera, a někdy i netransparentní vývoj jednání.

Pozitivním faktorem je pak dokončená čínská investice do **petrochemického závodu Hengyi Industries Sdn Bh.** v hodnotě 3,45 mld. USD, jehož druhá fáze byla dokončena koncem roku 2019 před nástupem kovidové krize. Sultanát Brunej je tak lídrem v regionu a posouvá technologické možnosti downstreamových aktivit v regionu. Produkce závodu Hengyi Industries Sdn Bh. v roce 2020 tvořila dokonce 50 % HDP. Závod Hengyi Industries průběžně naboruje nové dodavatele a představuje vývozní příležitosti pro český export. Stejně tak německá investice do závodu na výrobu hnojiv od ThyssenKrupp ve výši 1,8 mld. USD, který zahájil výrobu v postpandemickém období. Jedná se o jeden z největších závodů na zpracování močoviny na světě při produkci 1,36 milionů tun granulované močoviny ročně. S navyšující se výrobní kapacitou obou komplexů se současně počítá s nutností zdvojnásobit kapacity přístavu Muara Port. Práce na dálnici Trans-Borneo spojující Malajsii a Brunej začaly v roce 2023. Veškerá ekonomicko-obchodní aktivita se bude soustředit výše uvedenými směry. Deklarované plány na rozvoj ekoturismu se zřejmě nijak nezhmotní pro celkovou sníženou konektivitu regionu i jeho nízkou obecnou známost a image konzervativní země (právo šaría, silné deklarace sultána o „zemi, která pamatuje na Boha“). Za nosnější lze považovat snahu o rozvoj rybolovu s cílem omezit závislost na dovozu. Celková výše investice dosáhne téměř 14 mld. USD. Sultanát Brunej se současně snaží o digitalizaci a zlepšení konektivity. S ohledem na telekomunikační služby a internetové pokrytí je dvojkou v regionu ASEAN. Předpokládá se, že přístup k rychlému internetu má nyní 90 % brunejské společnosti, což předpokládá široko-plošnou transformaci nyní spíše závislou na brunejské mentalitě. Síť 5G byla v zemi zavedena již v roce 2020 jako společný třístranný projekt Státního telekomunikačního úřadu, Úřadu pro informační technologie BN a Unified National Networks Sdn Bhd.

Vojenské vybavení brunejské armády postupně zaostává a MO BN společně s Královskými ozbrojenými silami připravuje novou regulaci odpisové politiky, z čehož usuzujeme na nové obchodní příležitosti pro české obranně-průmyslové firmy. Základní obrannou strategií zůstává holistický přístup k obraně, posilování vojenské diplomacie a zlepšení odstrašení nepřítele a vojenské odezvy. Obranný rozpočet zůstává relativně skrovný a v roce 2023 činil 597 M USD, přesto má MO BN ambice modernizovat chátrající vybavení a přilákat do země investice pro offsetové projekty. V roce 2023 MO BN uzavřelo kupní smlouvu na 3 dvoumotorové taktické letouny C295MW, které nahradí nyní již přesluhující CN235. Předpokládá se využití pro přepravu humanitární pomoci, evakuace a další záchranné mise. Posiluje i námořní bezpečnost, tradiční prioritou brunejského obranného systému, ta od roku 2022 využívá rozsáhlého Národního pobřežního hlídkového systému, kterým chrání své ekonomické zájmy v námořní oblasti a monitoruje potenciální hrozby související s přítomností ČLR v Jihočínském moři. Loďařská brunejsko-německá společnost Muara Maritime Services finančně zajištěná státním investičním fondem Darussalam Assets principiálně orientovaná na opravy a údržbu lodí brunejské námořní flotily a pověřená vládou rozvíjet námořní průmysl v BN také podepsala kontrakt na opravárenské služby hlídkových lodí singapurské společnosti ST Engineering. Brunejské námořnictvo tak posílilo svou flotilu prostřednictvím tradičně silných vztahů se SG. BN také posiluje regionální spolupráci v kyberbezpečnostních záležitostech společnou deklarací prosincového 13. zasedání ASEAN-ČLR státních zástupců ve Vietnamu, která nově mimo spolupráci na potírání mezinárodní kriminality uvádí i kriminální činnost v kyberprostoru. V současnosti disponují brunejské vzdušné síly 16 vrtulníky Sikorsky S-70i, 6 pozorovacími vrtulníky BO-105 Airbus, řadu bezpilotních letounů pro zpravodajské účely a námořní dohled převážně od americké Insitu Integrator (dceřiná společnost Boeingu).

- ▶ **Obranný a bezpečnostní průmysl**
- ▶ **Energetický průmysl**
- ▶ **ICT**
- ▶ **Turismus**

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Brunejský sultanát je zemí o 450 000 obyvatelích, jejíž realita se odvíjí od tří základních paradigmat (i) ústřední nezpochybňované role panovníka (ii) striktního (nikoli ale extremistického) islámu a (iii) bohatství a vysokého standardu z těžby a exportu ropy. Případné obchodní jednání tak musí uvedené parametry respektovat. Širším úhlem pohledu je možné v zemi uplatnit obdobné zkušenosti z jednání v sousedních zemích, zejména Malajsií a z části Indonésii, jejichž kulturní a společenské zvyklosti jsou obdobné.

4.2 Oslovení

Při osobním jednání je nutné respektovat omezení a zvyklosti související s islámským náboženstvím a další kulturně společenské zvyklosti - např. vnímání levé ruky jako "nečisté" a z toho důvodu nepodávání levé ruky druhé osobě ani nepoužívání k jídlu. Brunej může leckoho překvapit poměrně emancipovaným postavením žen, které se chovají moderně, řídí automobily, v soukromí nechodí nezbytně zahalené a zastávají i některé významnější (nikoli však vysoké) veřejné funkce. Přes tuto skutečnost je třeba mít na paměti relevantní, z kultury a náboženství pramenící, specifika postavení žen a zdržet se přímých, nebo dokonce osobnějších kontaktů ze strany muže, ať již fyzických nebo verbálních.

4.3 Obchodní schůzka

Při případné obchodní schůzce s Brunejci lze předpokládat, že půjde o obchodníka znalého mezinárodních zvyklostí, případně vystudovaného v zahraničí. Pro úvodní jednání je tak nejpravděpodobnější a nejvhodnější neutrální prostředí např. mezinárodního hotelu. A základní parametry jednání se nemusí nezbytně nějak výrazně odlišovat od mezinárodního standardu. Samozřejmě je absence alkoholu a v případě jídla je na straně partnera nutné zohlednit další restrikce (halal, zákaz vepřového atp.). Účast žen není vyloučena, nicméně jednání by na straně zahraničního partnera měl vést muž. Ženy by při volbě oblečení měly vyloučit odvážné, respektive odhalující prvky a volit spíše dlouhé, zahalující oděvy. Vzhledem k tropickému klimatu dovoluje společenská etiketa mužům odkládat saka a pohybovat se pouze v košili a kravatě nebo v místní batikové košili. Při plánování je nutné brát v potaz náboženské svátky, zejména ramadán a v rámci dne pak i časy modliteb.

4.4 Komunikace

Lze spíše předpokládat, že v praxi bude partner, kterého bude možné potkat, hovořit anglicky, linguou francou celého regionu JVA je pak jazyk bahasa. V opačném případě by bylo možné očekávat, že tlumočení jednání zajistí partner. Zejména na úvodních jednáních je nutné vyhnout se senzitivním tématům, zejména těm spojeným s náboženstvím nebo osobou panovníka, pokud si nejste naprosto jisti kontextem a významem svého projevu. Zejména pokusy o satiru nebo vulgarizující vyjádření nejsou na místě. To nevylučuje v konkrétních případech pozdější nastavení komunikace v mnohem otevřenějším a emancipovanějším duchu, zejména v soukromí. Komunikační kanály jsou obdobné jako v dalších zemích regionu. Daleko oblíbenější než e-mail je komunikace prostřednictvím aplikací jako WA apod.

4.5 Doporučení

Před případnou návštěvou této specifické země je určitě vhodné se dobře připravit, prostudovat si její realie a historii. Ohledně kulturně společenských zvyků platí, že podobnost se sousední Malajsií případně Indonésií poskytne asi nejlepší vodítka a informace o Brunejském sultanátu. Den se dělí do několika částí mezi modlitbami. První modlitba je každé ráno před pátou hodinou. Brunejci už v té době musí být umytí a oblečení, proto pro ně začíná den již v brzkých ranních hodinách. Další modlitby probíhají v poledne kolem dvanácté hodiny, další mezi třetí a čtvrtou hodinou odpolední a pokračují večerními modlitbami kolem šesté a sedmé hodiny. V průběhu modlitby je práce přerušena.

4.6 Státní svátky

Přehled státních svátků v roce 2024 je uveden [zde](#).

Obvyklá pracovní doba ve firmách je od 8:30 hod do 17:00 hod od pondělí do pátku, v sobotu od 8:30 do 12:30.

Obvyklá pracovní doba ve státních úřadech je od 7:45 hod do 12:15 hod od pondělí do čtvrtka, v sobotu od 13:30 do 16:30.

Prodejní doba bývá od 10 hod do 22 hod, 7 dní v týdnu.

Je třeba sledovat, kdy se v daném roce realizuje postní měsíc ramadán, během kterého výše uvedené údaje mohou výrazně variovat.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Brunej podporuje příliv zahraničních investic, včetně 100 % zahraničního vlastnictví ve většině sektorů. Země má nejnižší daňové sazby v regionu. Tato skutečnost, společně se stabilním ekonomickým a politickým prostředím, činí ze země zajímavou destinaci pro investory. Určitým handicapem může být omezená kapacita domácí pracovní síly a regulatorní mantinely při zaměstnávání cizinců, stejně jako limity dané stávající kapacitou, byť jinak relativně velmi moderní infrastruktury. Nově založené zahraniční společnosti, které získají "pioneer" statut, nemusí po určitou dobu zdaňovat svoje zisky. Daňové prázdniny jsou přímo úměrné výši proinvestovaného fixního kapitálu, viz. Kapitola Daňový systém či stránky [Deloitte-Tax Guide](#) .

Dovoz veškerého zboží do Bruneje monitoruje [The Royal Customs and Excise Department](#) . Dovozci se musí zaregistrovat v přístavu vstupu. Určení celní klasifikace vychází z nařízení o spotřebních daních z roku 2012 a 2007. U některých produktů jsou vyžadována dovozní povolení. Licence pro dovoz jsou k dispozici u příslušných vládních agentur. Nezakázané zboží lze dovážet na základě otevřené obecné licence. Vyplněné formuláře celní deklarace musí být předloženy prostřednictvím webové stránky elektronického celního úřadu s podpůrnou dokumentací, jako jsou faktury, přepravní a pojistné listy, letecké účty a balicí listy. Další dokumentace, která může být požadována, zahrnuje osvědčení o původu a analýze, schvalovací povolení (A.P.), dovozní licence a další dokumentaci, kterou bude celní a spotřební oddělení považovat za nezbytnou. Obecně není vstup na trh charakterizován větším množstvím méně obvyklých obchodních překážek s výjimkou dovozu potravin a zemědělských komodit, na které se vztahuje certifikace halal vydávaná vlastním brunejským úřadem dle národních specifik halal kvality.

Kompletní průvodce podmínkami vstupu na trh z hlediska vydaných licencí, národních standardů a celního zatížení naleznete na stránkách [Brunejského celního úřadu](#) .

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Nejpravděpodobnější přímé fungování na brunejském trhu je zřejmě pokrytí v rámci regionálního operačního centra například v Singapuru nebo Malajsii. Další možností, samozřejmě aplikovatelnou i v případě regionální pobočky, je zastoupení místním partnerem, případně distributorem. Přímý korporátní vstup by zřejmě bylo možné doporučit jen v případě výrazné investice anebo výraznějšího angažmá v těžbařském sektoru. Nezbytným standardem v obdobném případě je, obdobně jako v celém regionu, využití místní právní, respektive konzultační společnosti.

3 právní formy zastoupení na trhu:

1. výhradní vlastnictví: Jednatel a majitel je toutéž osobou, veškerá rizika, zisky i ztráty se vztahují k této fyzické osobě. Výhradní vlastnictví firmy může být pouze ve vztahu k fyzické osobě brunejského občanství či držitele trvalého pobytu. Registrační poplatek se pohybuje kolem 30 USD.

2. partnerství: Opět forma zastoupení rezervovaná pro držitele brunejského občanství. Může čítat až 20 partnerů.

3. obchodní společnost: Obchodní struktura společnosti je formou samostatného právního subjektu s oddělenými funkcemi ředitelů a akcionářů. Investoři, kteří chtějí založit společnost, mohou být v soukromém nebo veřejném vlastnictví. Jsou požadováni minimálně dva akcionáři a dva ředitelé (z nichž alespoň jeden musí být řadovým rezidentem Bruneje Darussalamu). Za registraci společnosti v Bruneji je účtován registrační poplatek ve výši 300 USD. Poté si budete muset vytvořit účet u Ministerstva financí a hospodářství pro registraci účtu ROC. To se děje prostřednictvím jejich One Common Portal (OCP), což je v podstatě e-služba, která Vás provede procesem registrace.

5.3 Marketing a komunikace

Brunej spíše není z pohledu českého exportu cílový spotřebitelský trh. Pro případný marketing cílený na spotřebitele by pak jako nejpraktičtější nástroj zřejmě sloužily sociální média jako Facebook nebo Instagram, popřípadě standardní webové stránky. V praxi se spíše než cílená reklama jako nejpravděpodobnější příležitost k oslovení brunejského trhu nebo partnera jeví prostředí mezinárodních veletrhů, jichž se brunejští specialisté účastní v zahraničí.

PR agentury

ADISON

HR agentury

AMEA

Horizons

JB Hired

Keller

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Brunei Darussalam je členem WTO od 1. ledna 1995 a členem GATT od 9. prosince 1993.

Více na stránkách Úřadu ochrany duševního vlastnictví [BRUIPO](#).

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou v Bruneji decentralizovány mezi jednotlivé ústřední orgány. Musí se nicméně řídit jednotnými pravidly stanovenými centrálním úřadem State Tender Board a Ministerstvem Financí.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Detailní informace nejsou dostupné. Brunejské bankovní systém však nabízí základní škálu exportních finančních nástrojů včetně akreditivu a směnek.

Za povšimnutí ovšem stojí fakt, že Brunej disponuje dvěma systémy soudnictví - civilním a náboženským. Odvolání se posléze podává u Náboženské rady v případě náboženských záležitostí, a k Vyššímu soudu v případě civilních záležitostí. Následně se lze odkázat na Odvolací soud. Neustále se zvažuje možnost zavedení přísnějšího trestního zákoníku vycházejícího z práva šaría. Všechny posty soudců jsou navíc obsazeny přímo z pověření sultána.

Financování projektů není snadné získat, ale obecně platí, že tuzemské brunejské banky mohou poskytovat půjčky i nerezidentům. Výhodou je také neomezená směnitelnost brunejského dolaru. Opřít se lze také o skutečnost, že Asijská rozvojová banka vede Sultanát Brunej na seznamu vyspělejších rozvojových zemí, a v této kategorii lze současně hledat možnost financování. Dále je Sultanát Brunej součástí Východoasijské zóny růstu společně s Filipínami, Indonésií a Malajsií. Transregionální projekty teritoriálně zaměřené na tuto oblast pak mají také větší šanci na získání financování ze strany regionálních rozvojových bankovních institucí.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízová povinnost k cestám do Bruneje nepřesahujícím 90 dnů byla pro držitele všech druhů cestovních dokladů vydaných v ČR zrušena v r. 2007. Povolení k dlouhodobým pobytům podnikatelů, registraci firem a zástupců v Bruneji zařizují zprostředkovatelské kanceláře. Účtované částky jsou sice značně vysoké, ale cizinec se jinak pouze obtížně orientuje v byrokratické spleti místních úřadů. Podmínky udělení obchodní víz blíže uvádí na příklad vízové oddělení Velvyslanectví Sultanátu Brunej v Jakartě [zde](#).

Bližší informace k režimu vstupu do země čerpejte na hlavním webu [Ministerstva zahraničních věcí ČR](#).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní povolení pro zahraniční zaměstnance je obvykle udělováno bez problémů. Zahraniční pracovní síly z Malajsie, Thajska, Filipín, Indie a Bangladéše, představují třetinu všech zaměstnanců v zemi. Žádost o pracovní povolení pro zahraničního zaměstnance se předkládá pracovnímu úřadu, který následně předá svoje vyjádření imigračnímu úřadu. Pracovní povolení pro zahraničního zaměstnance jsou platná 2 roky a pracovní úřad požaduje za každého pracovníka zálohu, která musí být uhrazena v hotovosti nebo bankovní zárukou. Jedná se o obnos pokrývající jednorozční náklady pobytu cizince v zemi včetně zpáteční letenky do jeho mateřské země. Lékařská péče je v Bruneji na dobré úrovni. V případě potřeby se doporučuje využít služeb privátních lékařských zařízení. Zahraničním pacientům je však ošetření poskytováno za úplatu.

Sultanát Brunej nyní stanovuje zákonnou minimální mzdu, která nepřevyšuje 500 BND, resp. méně než 3 BND za hodinu odvedené práce. V případě zaměstnanců s dlouhodobým pobytem v Bruneji či rozených Brunejců zaměstnavatel odvádí 5 % platu do Zaměstnaneckého svěřeneckého fondu, dále 3,5 % do Důchodového pilíře.

5.9 Veletrhy a akce

V zemi se nekoná mnoho významných veletrhů a prezentačních akcí a relevantní obchodní interakce probíhají na etablovaných mezinárodních veletrzích. Za významnější, pouze však na národní úrovni, lze považovat salón obranné a bezpečnostní techniky BRIDEX, který se koná v liché roky.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Jakartě

Embassy of the Czech Republic (Kedutaan Besar Republik Ceko)

Jalan Gereja Theresia 20, Menteng Jakarta 10350

Tel: +62 (0) 8119245663-4

Konzulární pohotovost tel: +62 811 1941251

E-mail: jakarta@embassy.mzv.cz, commerce_jakarta@mzv.cz

Web: <http://www.mzv.cz/jakarta>

V současnosti není v Bruneji zastoupena žádná česká instituce.

O brunejský trh se zajímá a podporu na něm poskytuje Česko-singapurská obchodní komora.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Záchranná služba 991

Hasiči 995

Policie 993

Nouzová linka 998

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Internetové informační zdroje:

- 1 [ASEAN](#)
- 1 [Brunei Industrial Development Authority](#)
- 1 [Brudirect](#)

Adresy významných institucí:

The Brunei Economic Development Board

Block 2D, Bangunan Kerajaan Jalan Kumbang Pasang

Bandar Seri Begawan BA 1311

Brunei Darussalam

Tel: +673 223 0111 Fax: +673 223 0063

E-mail: info@bedb.com.bn

Web: [BEDB](#)